

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 1956, Cz 525/56

Číslo: 16/1957

Právní věta:

Zodpovednosť viac osôb, ktoré sa zúčastnili na bitke, za škodu spôsobenú pri bitke.

V zmysle § 92 o. s. p. je súd viazaný odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu v otázke, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, nie však v otázke, či je príčinná súvislosť medzi trestným činom a škodou.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.10.1956

Spisová značka: Cz 525/56

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody, Vázanost rozsudkem trestního soudu

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Ludový soud v Lipt. Mikuláši priznal žalobcovi proti žalovanému A. a ďalším piatim žalovaným nárok na náhradu škody za poranenie, ktoré žalobce utpel v bitke dňa 25. októbra 1953, keď ho žalovaný A. udrel lačkou po hlave a poranil mu ľavé oko, následkom čoho žalobca na toto oko oslepol. Svojím rozsudkom zaviazal súd prvej stolice solidárne všetkých žalovaných, aby žalobcovi zaplatili sumu 5033,34 Kčs a aby mu od 18. januára 1954 platili mesačnú rentu 126,67 Kčs. Týmto rozsudkom vyhovel ľudový súd žalobe len čiastočne, lebo žalobca uplatňoval nárok na zaplatenie 39.100 Kčs (trovy liečenia 1800 Kčs, náhrady za 3 cesty 300 Kčs, ušlý zárobok 7000 Kčs a bolestné 30.000 Kčs) a na rentu po 300 Kčs mesačne.

Proti rozsudku ľudového súdu odvolal sa žalobca, žiadajúc, aby žalobe bolo vyhovené v plnom rozsahu, ako aj žalovaní, ktorí žiadali, aby žaloba byla v celom rozsahu zamietnutá.

Krajský súd v Žiline zmenil rozsudok súdu ľudového tak, že žalovaného A. zaviazal na zaplatenie sumy 4730 Kčs a žalobu proti ďalším žalovaným zamietol v celom rozsahu. Čo do zvyšku žalobu zamietol aj proti A. Krajský súd nepoužil ustanovenie § 348 obč. zák. Nárok na rentu žalobcovi nepriznal s tým odôvodnením, že žalobca môže svoje pôvodné povolanie ako maloroľník aj naďalej vykovávať, takže mu žiadny nárok následkom utrpeného poranenia neušiel.

Najvyšší súd rozhodol na sťažnosť pre porušenie zákona podanú generálnym prokurátorom, že uvedenými rozsudkami Krajského súdu v Žiline a Ludového súdu v Lipt. Mikuláči v časti týkajúcej sa žalovaného nároku voči žalovanému A. – až na časť, ktorou bolo žalobe po výšku 4730 Kčs vyhovené – a v časti týkajúcej sa ďalších žalovaných bol porušený zákon. K otázke, o ktorú ide, uviedol v

Odôvodnení:

Ludový súd vyhovel v rovnakom rozsahu žalobe proti všetkým žalovaným a zaviazal ich na náhradu škody solidárne. Oprel sa pritom o konštatovanie, že všetci žalovaní se účastnili bitky, pri ktorej došlo k poraneniu žalobcu (§ 340 obč. zák.). Na odvolanie žalovaných krajský súd žalobu proti ďalším žalovaným zamietol s tým odôvodnením, že títo žalovaní škodu nezavinili (§ 337 obč. zák.).

V konaní na súde prvej ani druhej stolice neboli žalovaní (až na B.) ako účastníci vypočutí a sudy vychádzali zo skutkového stavu zisteného podľa spisov o trestnom konaní vedenom pod zn. T 363/53 na Ludovom súde v Lipt. Mikuláši. V tomto konaní boli všetci žalovaní uznaní vinnými z trestného činu bitky podľa § 223 odst. 1 tr. zák. a žalovaný A. okrem toho z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 219 odst. 1 tr. zák.

Podľa § 340 obč. zák. ak zavinilo škodu niekoľko osôb, zodpovedajú všetku rukou spoločnou a nerozdielnou. Krajský súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že poranenie, z ktorého vznikla žalobcovi škoda, spôsobil žalobcovi iba žalovaný A., kým ostatní žalovaní sa síce účastnili na bitke, nespôsobili však žalobcovi žiadnú škodu.

Pri otázke zavinenia nemožno izolovane posudzovať činnosť jednotlivých účastníkov bitky, ale treba skúmať, či a v akej miere ich činnosť vzájomne súvisela a či je príčinná súvislosť medzi ich činnosťou a škodou. Táto otázka nie je riešená priamo trestným rozsudkom (§ 92 o. s. p.).

Bezprostrednou príčinou škody, ktorú utrpel žalobca, bolo poranenie oka, ktoré žalobcovi spôsobil žalovaný A., keď ho udrel laťou po hlave. K tomuto úderu došlo však v bitke, ktorej sa zúčastnilo viac osôb. Žalobca a jeho manželka vypovedali, že pri tejto bitke všetci žalovaní bili žalobcu. Žalovaný A. sa v trestnom konaní priznal, že on sám bil žalobcu laťou a uviedol, že žalobcu bil aj žalovaný C. a D. Žalovaný vypovedal, že C. udrel žalobcu päťou po hlave, potom prikročil žalovaný A. a šibnul ho laťou po hlave a dodáva: „Já som ho chcel tiež udrieť, lebo som ho držal za kabát.“ Žalovaný B. tvrdil, že žalobca a žalovaní A., E., D., C. boli všeci pokope, žalovaný E. tvrdí, že jemu na pomoc prišiel D., C., A., F. a B., žalovaný F. uvádza, že k žalobcovi došli za E. všetci chlapi. Žalovaný C. dosvedčuje, že žalobca sa bil s E., že sám udrel žalobcu, že ho udrel aj A. a že všeci boli v kľbku.

Z citovaných výpovedí by vysvitlo, že v čase, keď žalovaný A. udrel žalobcu, útočilo na žalobcu súčasne viac osôb, pričom dokonca D. žalobcu držal za kabát.

Keby sa zistilo, že tieto výpovede zodpovedajú skutočnosti, nebolo by možno obmedzovať zodpovednosť za náhradu škody iba na žalovaného A. Ak totiž sa žalobca musel brániť viacerým zúčastneným ohrozeniam, bol každým z ohrozujúcich hatený v svojej obrane voči útočníkom, čo malo za následok podstatné zníženie jeho obranyschopnosti voči útoku, ktorým mu bolo spôsobená škoda. V takomto prípade išlo by u všetkých útočníkov o spoluúčasť na jednej a tej istej škodnej udalosti, ktorá by zakladala solidárnu zodpovednosť podľa § 340 obč. zák.

Pre zistenie skutkového stavu bude teda treba vypočítať všetkých žalovaných, ustáliť, ktorý z nich svojou činnosťou prispel ku konečnému škodnému výsledku a podľa výsledkov takto doplneného dokazovania rozhodnúť znovu v zmysle hore uvedených zásad o spoluzodpovednosti žalovaných.